

משולחן מרבים

י"ד ע"י מכון
באהלי צדיקים
MACHON BE'OHALEI TZADIKIM

אוצרות דברי תורה, סיפורים מכתבים ופתגמים

מתוך שיחות קודש ופגישות בין גדולי ישראל וכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

באור המועדים

אכילת ערב יום כיפור הפעולה החיובית של התענית

הגאון האדיר רבי מרדכי סאוויצקי גאב"ד בוסטון היה מתלמידי ה'חפץ חיים' והגאון "שר התורה" מרוג'צ'וב והוסמך להוראה על ידי הגאון רבי חיים עוזר גרודינסקי. הגר"מ סאוויצקי ביקר בהיכל הקודש ביום ד' כסלו תשמ"ח, והשיחה הארוכה נסובה בחלקה אודות טעם האכילה דערב יום הכיפורים.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: מצינו בדרשות הר"ן בטעם שמצינו שהנביאים כשהוצרכו להתנבא נבואה מסויימת, צויה עליהם הקב"ה לעשות פעולה בגשמיות מעין ענין הנבואה כגון "ושכבת על צדך הימני" "שכב על צדך השמאלי וגו'" זאת כדי לקשר את הנבואה בגשמיות העולם וכך להבטיח שהנבואה תתגשם ותתממש בפועל.

הגר"מ סאוויצקי: בדומה לזה מצינו שאכילת ערב יום הכיפורים היא הפעולה החיובית של התענית, שהיא התענית לכשעצמה ענין של מניעת אכילה, ולא פעולה מעשית.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: "והכל לפי רוב המעשה" כפי ששנו חכמים, והרמב"ם מרחיב בביאור הדבר. כאשר נקודת הדברים היא שלפי רוב המעשה, ו"לא לפי גודל המעשה" נפעלת פעולה בנפש, ובלשון רבינו הזקן בספר התניא "כדי לזכך הנפש על ידי ריבוי

מפני המלכות

המלאכים שואלים איך להתעלות לדרגת מהלכים

המקדישים שְׁמֵךְ בְּקִדְשׁ דְּרִי מַעְלָה עִם דְּרִי מַטָּה (פיוט בתפילת יום הכיפורים)

בעת שביקר כ"ק הרה"ק האדמו"ר מסדיגורא בעל ה"עקבי אבירים" בהיכל הקודש בט"ו טבת תדש"מ, אמר לכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש פתגם נפלא מאבי הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף זי"ע מסדיגורא. "בהמשך להמוזכר אודות המלאכים שנבראים ממעשים טובים של בני ישראל, ברצוני לומר פתגם מאבי זצ"ל [האדמו"ר רבי מרדכי שלום יוסף מסדיגורא] בפירוש "משרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו להעריצו": לכאורה תמוה: היתכן ש"משרתיו" פמליא של מעלה צריכים לשאול "איה מקום כבודו"? והביאור: "מלאך" הוא בדרגת "עומד", דלא כיהודי שהוא בדרגת "מהלך". ולכן, "משרתיו שואלים זה לזה", כל מלאך שואל אצל חברו, "איה מקום כבודו להעריצו". היינו, כיצד יכולים הם להתעלות לדרגה נעלית יותר ממדרגת "עומדים"? והמענה - "לעומתם משבחים

נזכרים ונעשים

הרבי בייך "רפואה קרובה" ואחרי שבוע פקחה את עיניה והחלה לדבר

סיפר מפעם שמספר הגאון האדיר רבי מאיר מאוזו שליט"א מגדולי הדור ורבים של יהודי תוניס ראש ישיבת כסא רחמים, מה שהתרחש ביום ראשון י"א תשרי תנש"א בעת חלוקת השטרות לצדקה אצל כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש. וכך מספר הגר"מ מאוזו בספרו 'מגדולי ישראל'. "אזכיר נס נוסף שאירע עם רעייתי ע"ה: ביום ראשון למחרת שבת שובה, בצום גדליה ד' בתשרי תנש"א קבלה אירוע מוחי. בדקו אותה ולא מצאו שום דבר. בתחילה לא ייחסו לזה חשיבות, עד שאחרי בדיקות רבות שערכו, ניגש אלי הרופא ואומר: זהו זה! על פי בדיקות הסי-טי מדובר בפגיעה מוחית חמורה! והיא ככל הנראה תישאר ללא הכרה. אותה תצטרך לסבול ככה כל החיים. אתה תתן לה לשתות ותאכיל אותה.

"בינתיים הגיע ערב יום כיפור והיא עדיין מאושפוט אז בקשתי להישאר ביום כיפור בתל השומר. בליל יום כיפור אחרי תפילת ערבית בתל השומר ישבתי וקראתי את כל ספר

המעשה". [וזה לשון התניא באגרת הקודש פרק ל"ו "אך גם זאת מצאנו ראינו בעבודת הצדקה, מעלה פרטיות גדולה ונפלאה אין ערוך אליה, להיות מעשה הצדקה נעשית בפעמים רבות, וכל המרבה הרי זה משובח, ולא בפעם אחת ובבת אחת, הגם כי הסך הכל הוא אחד, כמבואר ברמב"ם ז"ל בפירוש המשנה ששנו חכמים ז"ל ו"הכל לפי רוב המעשה". והנה מלבד כי הרמב"ם ז"ל פירש וביאר היטב כי טעמו ונימוקו עמו "כדי לזכך הנפש על ידי רבוי המעשה"]

הגר"מ סאוויצקי: רבי ישראל מסלאנט אמר כי גשמיות שהיא אמצעי לרוחניות היא פועלת ברוחניות. וזוהי כוונתה אכילה דערב יום כיפור - אכילה דיום-הכיפורים.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: מצינו כבר בפרי עץ חיים ובכתבי האריז"ל חידוש עצום ("א געוואלדיגער ווארט") בדברי חז"ל "כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי", שהתענית דיום הכיפורים הוא "סוד אכילה ושתיה פנימית", שזוהו הענין ד"לחיותם ברעב", כפי שמבואר בחסידות שמענין ה"רעב" דיום הכיפורים נמשך חיות הנשמה, ומשם נמשך גם חיות הגוף. וכהקדמה ל"אכילה פנימית" דרושה "אכילה חיצונית", אכילה הפשוטה בשלימות, וזוהי האכילה דערב יום הכיפורים.

ואומרים" או "לעומתם ברוך יאמר": "לעומתם", קאי על המלאכים שנבראים על ידי העבודה של בני ישראל בקיום התורה ומצוות הנעשית על ידי "דרי מטה" ("מהלכים"), שעל ידם נפעל עילוי ושלמות במלאכים דפמליא של מעלה.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: בענין "משרתיו שואלים זה לזה", ישנו פירוש ש"שואלים" הוא מלשון "ושאלה אשה משכנתה", היינו, שממשיכים ונותנים זה לזה וכל מלאך מקבל מחבירו, כפי שמבאר אדמו"ר הזקן בפירוש "וקרא זה אל זה", ש"קריאה זו הוא ענין קבלה שמקבלים זה מזה על ידי ההמשכה וההשפעה זה לזה". דהנה, ישנם חילוקי דרגות בעבודת המלאכים - עבודת מיכאל באהבה, עבודת גבריאל ביראה, וכיו"ב בנוגע לשאר המלאכים. ולכן, כאשר מלאך מיכאל רוצה להגיע לשלימות נוספת בעבודה, מלבד עבודתו באהבה - עליו לבקש ו"לשאל" [משרתיו שואלים זה מזה] ממלאך גבריאל שימשיך ויתן לו מענה היראה, וכיוצא בזה בנוגע לשאר אופני העבודה דמלאכים.

התהילים באחד החדרים במחלקה בלי הפסק במשך שעותיים. הבעש"ט אומר שזה מבטל את כל הדינים - מי ימלא גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. מי שרוצה למולל, לפרך את הגבורות, למתק את הדינים, מה יעשה? "ישמיע כל תהלתו" - כל התהילים בלי הפסקה. אחרי שנים שמעתי שזה מנהג חב"ד לומר בליל יום כיפור את כל התהילים.

"והנה אחד מחסידי חב"ד, אברך בשם הרב שבתי וינטרוב הי"ו, היה ביום ראשון שלמחרת יום הכיפורים י"א תשרי תנש"א אצל הרבי בחלוקת הדולרים. והזכירו לו חבריו בארץ לבקש דולר עבור רעייתי ע"ה, ואמר לרבי שהיא נמצאת במצב כמעט בלי הכרה. הרבי מליובאוויטש נתן דולר נוסף ואמר שש מילים "רפואה קרובה הצלחה רבה ובשורות טובות". לילה אחד בחול המועד סוכות ואני שוכב ליד מיטתה והנה הגיע הרב אברהם בן שמעון עם הדולר שנתן הרבי ואמר על כך הרבי "רפואה קרובה" ומסר בשמו את הכרחה. לא עבר שבוע, וברוך ה' פתאום היא פקחה את עיניה והחלה לדבר!

נתן לה במתנה עשר שנות חיים

בשנה שאחריה ביום ראשון י"ד כסלו תשנ"ב נסענו אל הרבי מליובאוויטש אני ורעייתי נ"ע. בחלוקת הדולרים הרבי נתן לנו תשעה דולרים, ולא ידענו מדוע נתן דוקא תשעה. הרבי נתן ונתן ונתן ובירך, בירך את רעייתי, בירך את הבת גאולה, ובירך גם את עוה"ד ר' אליהו עמיאל שהצטרף אלינו לנסיעה. ולפלא שחיייתה אחר כך רעייתי תשע שנים תמימות מיום ליום. כי ביום ששי ט"ו בכסלו ה'תשנ"ב חזרנו לארץ ישראל והיא נלקחה לבית עולמה אחרי תשע שנים בדיוק בליל ט"ו בכסלו ה'תשס"א, כמניין הדולרים שנתן האדמו"ר מליובאוויטש שלא ידענו פשרם. והיא לנס. ומוסיף הרב שבתי וינטרוב כשבאתי לנחמו לאחר פטירת רעייתי ע"ה, הושיבני הרב מאוז וביקש שאספר לו שוב מה שהיה כשבקשתי את הברכה לרעייתי בחלוקת הדולרים בי"א תשרי תנש"א. כשסיימתי לספר, אמר הגר"מ מאוז שליט"א "הרבי נתן לה במתנה עשר שנות חיים".

כיצד הסתיים הויכוח אם יש כזה רמב"ם?

בשנת תשכ"ה בערב יום הכיפורים בא הגאון הגדול רבי יוסף דב סולובייצ'יק לנחם את כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש על פטירת אמו הרבנית חנה ע"ה, והתפתחה ביניהם שיחה בהלכה בענייני אבילות אשר נמשכה שעה ארוכה. באותו ביקור דובר גם על כך שדיני אבילות מתחילים מיד לאחר הקבורה, והרבי מליובאוויטש ביאר שעל פי זה מוכרח שהאנינות מסתיימת בקבורה. בתוך הדברים הזכיר כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש שגם הרמב"ם כותב כך שהאנינות מסתיימת בקבורה. כאשר שמע זאת הגר"ד סולובייצ'יק אמר בתמימה רבה: "לויובאוויטשער רבי, לויובאוויטשער רבי, נדמה לי שאין רמב"ם כזה".

וענה לו כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: "נכון, אין זה ב"ד החוקה", כוונתי היא לרמב"ם בפירוש המשניות. ובתוך כך ביקש לקום ממקומו ולהוציא את הגמרא עם פירוש המשניות

מבית הגגנים

מוסיף בכתב יד קודשו 'בהוקרה'

כ"ק האדמו"ר הרה"ק רבי משה יהושע הגר צוק"ל נשיא מועצת גדולי התורה בעל ה"ישועות משה", בשנת תש"נ ישב 'שבעה' על פטירת אחותו הצדקנית מרת חנה מרים סימא בתו הבכירה של הרה"ק בעל ה"אמרי חיים מוויזניץ ז"ע, אשת חבר לגאב"ד ירושלים ממוסקי הדור הגאון האדיר רבי יצחק יעקב וייס זצ"ל.

הרבנית הצדקנית מרת חנה מרים סימא נפטרה בה' תשרי תש"נ ונטמה סמוך לחלקת אדמו"ר וויזניץ בבני ברק ליד קבר אמה הרבנית הצדקנית. במוצאי שבת קודש שבת שובה תש"נ הוד כ"ק מרן הגה"ק מליובאוויטש שיגר מכתב תנחומים מיוחד לבעל ה"ישועות משה" והוסיף בכתב ידו הקדושה לפני חתימת יד קודשו את המילה "בהוקרה".

יפה שיחתו

הליכה למקווה בערב יום כיפור לאבל

בעת ביקור כ"ק האדמו"ר רבי יואל מסאטמר בעל ה"דברי יואל" בהיכל הקודש אצל כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש בעת שישב שבעה על אמו הרבנית הצדקנית מרת חנה שניאורסאהן שנפטרה בשבת קודש ו' תשרי תשכ"ה, התפתחה שיחה מעניינת בנוגע להליכה למקווה בערב יום כיפור לפני תפילת המנחה.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: איך נוהגים אבלים בענין הליכה למקוה לפני תפילת מנחה של ערב יום-הכיפורים?

ה"דברי יואל" מסאטמר: בודאי שהולכים.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: הרי בשולחן-ערוך לא כתיב כן. [במי שיש לו מת קודם יוה"כ ד"ש לו לאחר הרחיצה והטבילה כל מה שאפשר שיהיו סמוך לחשיכה" מג"א סק"ן].

והוסיף כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: הפעם היחידה שמצינו שערב חג דוחה את האבילות - הוא ערב יום הכיפורים, דבכל דוכתא אמרין דחג עצמו דוחה, מה שאין כן ערב יום הכיפורים שהוא עצמו דוחה, וטעמו של דבר משום שלערב יום הכיפורים יש דין יום טוב, וראיה לכך ממה שאומרים במנחה "על חטא כו".

ה"דברי יואל" מסאטמר: לפי זה צריך לומר דבמנחה דערב יום כיפור אין דין אבילות כלל, שהרי בבוקר ביום הכיפורים אין אומרים תחנון, ובמנחה אומרים, שמע מינה דלשעת מנחה הוי דין חדש.

ולהראותה לגר"ד סולובייצ'יק. אולם הגר"ד עצר את הרבי מליובאוויטש באמרו: "חבל על הטרחה כי בין כך לא ימצא רמב"ם כזה". וכך נמשכה השיחה בעניינים אחרים בהלכה.

מלוי של הגאון העידו, כי בצאתו לא הפסיק הגאון להתפעל מעומק והיקף תורתו של הרבי, אבל הטרידה אותו מאד הערת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש אודות דעת הרמב"ם בקשר לאנינות, שלדעת הגר"ד אין כלל רמב"ם כזה.

חמישה ימים לאחר הביקור באורח נדיר ביותר כותב כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש לגר"ד סולובייצ'יק מכתב מיוחד כשהתאריך הוא גם בלתי שגרתי "ערב חג הסוכות בעלות המנחה", ובו מודה לו על ניחום האבלים וכו' ובשולי הגליון מציין כך ש"בהמשך להמדובר" [הכוונה לויכוח במהלך השבעה האם יש כזה רמב"ם] הנה הרמב"ם הוא "בפירוש המשניות לדמאי פרק א' משנה ב' דלא אכלתי באוני היינו קודם הקבורה". וכן פסק הרא"ש סוף מעשר שני פרק ה' משנה י"ב: "אנינות נקרא כל זמן שמתו מוטל לפניו", ופליג על הרע"ב שם".

אבל עם זאת מציין שם הרבי, שהנה זה עתה הגיע לידי פירוש המשניות שהוציא הרב קאפח בירושלים תשכ"ג, וכתב שהרמב"ם חזר בו מפירוש זה, ולא עוד אלא שבכתב ידו מחק את המלים: "כל זמן שלא נקבר". [המכתב המלא לגר"ד סולובייצ'יק נדפס באגרות קודש חלק כ"ג עמוד רע"ג]

מקורו הרב קובלסקי סיפר שכאשר קיבל הגר"ד סולובייצ'יק את מכתב הקודש מהרבי, הוא לא הפסיק להתפעל מעומק הגאונות וממידת האמת של הרבי מליובאוויטש ואמר בהתלהבות גדולה "ער איז אמת אליין" [=הוא האמת עצמה]. בהסבירו שמצד אחד הרבי מליובאוויטש אמנם צדק שכן מפורש בפירוש המשניות להרמב"ם הנדפס לפניו, ומצד שני טרח הרבי מליובאוויטש להודיעו במכתב בערב חג הסוכות בשיא הטרדות של החג שאכן לפי גרסת הרב קאפח, הרמב"ם מחק את זה.

ב"ה, מוצש"ק שבת שובה תש"נ
ברוקלין, נ.י.

הרה"צ הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א נו"נ מגוע תרשישים וכו'
מוה"ר משה יהושע שליט"א
אדמו"ר מוויזניץ

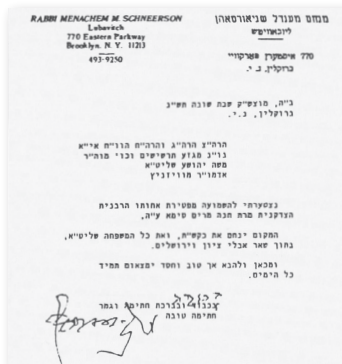
נצטערתי להשמועה מפטירת אחותו הרבנית הצדקנית מרת חנה מרים סימא ע"ה.

המקום ינחם את קש"ית, ואת כל המשפחה שליט"א, בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

ומכאן ולהבא אך טוב וחסד ימצאום תמיד כל הימים.

בהוקרה ובכבוד ובברכת חתימה וגמר חתימה טובה

מ. שניאורסאהן

קבלתי הספר "זיואל משה" מהרבי דסטמאר שליט"א

יש לציין שבאור ליום ה' כ' חשוון תשי"ד כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש נסע לנחם בניחום אבלים את בעל ה"דברי יואל" מסאטמר לאחר פטירת בתו מרת חיה רואה ע"ה, שנפטרה ב"ד חשוון תשי"ד. כשנכנס כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש היה האדמו"ר מסאטמר בעניינים עצומות. הגבאי שלו הודיע לו: "הרבי מליובאוויטש כאן". ואז קם האדמו"ר מסאטמר מלוא קומתו והורה להביא כסא. רק כאשר התיישב כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש, חזר גם הרבי מסאטמר למושבו. הביקור התקיים תוך שבוע לחגא של הגוים שנקרא "הלואין", האדמו"ר מסאטמר שאל אצל כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש כמה שאלות בהלכה, הן בנוגע לחגא וכן בנוגע להלכות אבילות.

הגאון הצדיק רבי אלהן הילפרין צוק"ל סיפר: בעת שהרבי מסאטמר ישב שבעה בשנת תשי"ד, בא אליו הרבי מליובאוויטש לנחמו, ושוחח כשעתיים בענייני תורה שמותר לדבר בהם באבילות. כשיצא האדמו"ר מליובאוויטש התבטא האדמו"ר מסאטמר ואמר: "ער האט אן אחד בדור'דיקען זכרון?" [יש לאדמו"ר מליובאוויטש זכרון של אחד בדורן].

במכתב מערב ראש חודש כסלו תש"כ (אגרות-קודש' כרך יט עמ' סח) כותב כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש "רבה מאד הייתה פליאתי לשמוע שיתכן שמישהו מחסידי סאטמר לא יהיה מרוצה או אפילו גם יפריע ללימוד תורת חב"ד, בו בזמן שבחג הסוכות השנה קיבלתי את הספר 'זיואל משה' מהרבי דסטמאר שליט"א שבו מביא מסתמך ומתבסס בדבריו על דברי אדמו"ר הזקן בעל התניא והשולחן ערוך" [תרגום מאדיש].

העלון מוקדש לזכות חתן הבר מצוה הת' שמואל שיחי' הכהן שיגדל להיות חסיד ירא שמים ולמדן, ולכל משפחתו שיחי' לשנה טובה ומתוקה מתוך שמחה וטוב לבב